

The Effect of Sexual Behavior Management Training with Emphasis on Islamic Teachings on the Source of Control of Adolescent Girls

ARTICLE INFO

Article Type
Analytical Review

Authors

Neda Ebrahimi Moghaddam¹,
Saeedeh Memari^{2*}

How to cite this article

Neda Ebrahimi Moghaddam, Saeedeh Memari, The Effect of Sexual Behavior Management Training with Emphasis on Islamic Teachings on the Source of Control of Adolescent Girls, Journal of Islamic Life Style Centered on Health. 2020;4(3):58-62.

1. PhD Student In Educational Sciences, University of Tehran - Lecturer at Farhangian University, Iran.

2. PhD Student In Educational Sciences, University of Tehran - Lecturer at Farhangian University, Iran. (Corresponding Author).

* Correspondence:

Address:
Phone:
Email: s.memari@gmail.com

Article History

Received: 2020/08/25
Accepted: 2020/10/24
ePublished: 2020/10/24

ABSTRACT

Purpose: The aim of this study was to investigate the effect of sexual behavior management training with emphasis on Islamic teachings on the source of control of adolescent girls.

Method: The research method was quasi-experimental. The study population included all adolescent girls in Tehran in 1396, from which 30 people were selected by convenience sampling and randomly divided into two groups of 15 experimental and control. The subjects in the experimental group received 8 sessions of sexual behavior management training with emphasis on Islamic teachings. Both groups were evaluated in the pre-test and post-test using the Rutter Control Source Questionnaire (1966). Univariate analysis of covariance was used to analyze the data.

Findings: Research findings showed that sexual behavior management training can increase the source of internal control.

Conclusion: Religion, as a means of connecting us to a higher power, can support and enhance a person's mental health and sense of power.

Keywords: Islamic Teachings, Sexual Behavior Management,, Source Of Control

تأثیر آموزش مدیریت رفتار جنسی با تأکید بر آموزه‌های اسلامی بر منبع کنترل دختران نوجوان

ندا ابراهیمی مقدم^۱

دانش‌آموخته دکتری علوم تربیتی دانشگاه تهران - مدرس دانشگاه فرهنگیان، ایران

سعیده معماری^{۲*}

دانش‌آموخته دکتری علوم تربیتی دانشگاه تهران - مدرس دانشگاه فرهنگیان، ایران (نویسنده مسئول).

چکیده

هدف: پژوهش حاضر با هدف بررسی تأثیر آموزش مدیریت رفتار جنسی با تأکید بر آموزه‌های اسلامی بر منبع کنترل دختران نوجوان شکل گرفت.

روش: روش پژوهش از نوع نیمه‌آزمایشی بود. جامعه پژوهش شامل کلیه دختران نوجوان شهر تهران در سال ۱۳۹۶ بودند که از میان آنها ۳۰ نفر به صورت در دسترس انتخاب شده و به شکل تصادفی به دو گروه ۱۵ نفره آزمایش و گواه تقسیم شدند. آزمودنی‌های گروه آزمایش ۸ جلسه آموزش مدیریت رفتار جنسی با تأکید بر آموزه‌های اسلامی را دریافت کردند. هر دو گروه در مرحله پیش‌آزمون و پس‌آزمون با استفاده پرسشنامه منبع کنترل راتر (۱۹۶۶) مورد ارزیابی قرار گرفتند. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از تحلیل کوواریانس تک متغیری استفاده شد.

یافته‌ها: یافته‌های تحقیق نشان داد، آموزش مدیریت رفتار جنسی می‌تواند منجر به افزایش منبع کنترل درونی شود.

نتیجه‌گیری: مذهب به عنوان وسیله‌ای که ما را به یک قدرت برتر متصل می‌کند، می‌تواند حمایت‌کننده و افزایش‌دهنده سلامت روانی و احساس قدرتمندی فرد شود.

واژه‌های کلیدی: آموزه‌های اسلامی، مدیریت رفتار جنسی، منبع کنترل

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۶/۰۴

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۸/۰۳

* نویسنده مسئول: s.memari@gmail.com

مقدمه

نخستین بار در سال ۱۹۵۴ اصطلاح منبع کنترل توسط راتر (۱) مطرح شد. وی بر این باور بود که جهت‌گیری منبع کنترل، بنا بر اعتقاد ما نسبت به چرایی رخدادها، توانایی‌مان در کنترل و مدیریت آنها و نتایج درونی و بیرونی‌شان صورت می‌گیرد (۲). چنانچه فرد نتایج فعالیت‌هایش را ناشی از قصد و هدف خود در انجام یک فعالیت بداند، از منبع کنترل درونی بهره‌مند است. اما، اگر احساس کند حوادث خارج از کنترل شخصی او رخ می‌دهند، جهت‌گیری منبع کنترل در وی بیرونی است (۳). بنا بر نظر راتر (۱) افراد با منبع کنترل درونی قوی، مسؤولیت آنچه برایشان رخ می‌دهد را بر عهده می‌گیرند، روی تقویت‌کننده‌های درونی حساب می‌کنند و معتقدند موفقیت‌ها و شکست‌هایشان، صرفاً وابسته به تلاش خودشان است تا شانس، تقدیر و دیگر موارد مشابه. در مقابل، افراد با منبع کنترل بیرونی، کنترل اندکی روی آنچه برای آنها رخ می‌دهد، دارند و تصور می‌کنند، خودشان هیچ‌گونه نقش و کنترلی روی حوادثی که برای آنها رخ می‌دهد، ندارند و بر این باورند که دیگران آنها را کنترل و جهت‌دهی می‌کنند، از این رو به راحتی از دیگران اطاعت می‌کنند. این گروه بر نقش شانس، تصادف، سرنوشت، قدرت دیگران و تأثیر رویدادهای ناگهانی و

غیر قابل پیش‌بینی بر رفتارهایشان بیش از تصمیمات و اراده شخصی‌شان تأکید دارند (۴)

در این میان، یکی از بحرانی‌ترین دوران زندگی هر فردی، نوجوانی است. در این دوره، هویت فرد شکل گرفته و نگرش سازمان-یافته‌تری نسبت به خود، دستاوردها و خواسته‌هایش پیدا می‌کند که در نهایت در دستیابی وی به عزت‌نفس و سازگاری اجتماعی دخیل است (۵). در این دوران نیز، نگرش فرد نسبت به موفقیت‌ها و شکست‌هایش، تجارب مثبت و منفی که در زندگی برای وی رخ می‌دهد و شیوه اسناددهی او بیش از هر چیز تابع منبع کنترل او می‌باشد (۶). اهمیت توجه به منبع کنترل و تلاش جهت ارتقای آن در حیطه‌های مختلف در دوران نوجوانی تا جایی است که شوارتز نه تنها مشکلات مرتبط با کاهش عزت‌نفس نوجوانان، بلکه تعاملات غیر مؤثر با خانواده، ناسازگاری‌های اجتماعی، شکست در روابط دوستانه و صمیمانه (۷) و در مواردی مورد سوءاستفاده قرار گرفتن در زمینه روابط عاطفی و جنسی را ناشی از ناتوانی یا نگرش نامناسب فرد نسبت به خود و توانایی‌هایش در کنترل و مدیریت رویدادها می‌داند (۸).

با این وجود و به رغم تأثیر منبع کنترل بر جنبه‌های مختلف سلامت و بهزیستی روانی، پژوهش‌های اندکی در خصوص این سازه و عوامل مؤثر بر آن در ابعاد مختلف زندگی نوجوانان صورت گرفته است. از جمله آنها رابطه و تأثیر منبع کنترل بر رفتارهای جنسی است که خود می‌تواند متأثر از آموزش‌های مرتبط با مدیریت رفتار جنسی باشد (۹). در واقع، عدم ارائه آموزش‌های مناسب در خصوص چگونگی کنترل و مدیریت گرایش‌های جنسی و تنظیم رفتارهای مرتبط با این غریزه در سنین نوجوانی به عنوان دوره‌ای از زندگی فرد که در آن تغییرات هورمونی و جسمانی مرتبط با اندام‌های جنسی بیش از هر زمان دیگر رخ می‌دهد، نه تنها در داخل کشور بلکه در دیگر کشورها نیز توسط والدین و سازمان‌های آموزشی کمتر مورد توجه قرار گرفته است (۱۰). طبق یکی از گزارش‌ها، ۸۰ درصد از والدین در ایالات متحده آمریکا، به جای آموزش نوجوانان در زمینه شیوه جهت‌دهی به غرایز و رفتارهای جنسی نوجوانان یا آموزش در این زمینه، میل جنسی را برای نوجوانان خویش خطرناک می‌دانند (۱۱) و روش ترساندن را برای اجتناب نوجوانان عموماً با نتایج فرعی ناخوشایند و منفی همچون بارداری‌ها ناخواسته، بیماری‌های مقاربتی مسری، سقط جنین، سوء مصرف مواد، بزه کاری، ایدز و افت تحصیلی همراه شده است (۱۲). در این بین و با در نظر گرفتن خصیصه‌های فرهنگی و دینی حاکم بر کشور ایران، بین دو رویکرد اصلی نسبت به آموزش و مدیریت رفتارهای جنسی وجود دارد: ازدواج و خویش‌داری جنسی (۱۳). براساس آموزه‌های قرآنی، ارضای نیاز جنسی در چارچوب ازدواج حقی برای همه انسان‌هاست، بنا بر فرموده قرآن کریم برای ارتباط جنسی در چارچوب همسری محدودیتی وجود ندارد و حتی پیامبر اکرم (ص) در این زمینه می‌فرماید: دوری کردن از لذت‌های حلال از جمله ازدواج، بیرون از چارچوب دین است (۱۴). اما راهبرد دیگری که می‌توان گفت در نوجوانان می‌تواند، کاربرد بیشتری داشته باشد خویش‌داری است. راه‌کار کنترل آسیب در دوره ناممکن بودن ارضای جنسی در چارچوب ازدواج را خویش‌داری جنسی دانسته‌اند. خویش‌داری جنسی نیز دو گستره عمده فردی و اجتماعی را در بر می‌گیرد. در گستره فردی تقویت توانمندی روان‌شناختی خویش‌داری جنسی که مقاومت در برابر وسوسه، توان تأخیر ارضای، بازداری رفتاری، کنترل درونی و تاب‌آوری‌ها را شامل می‌شود و در گستره اجتماعی تنظیم رفتار جنسی به چگونگی کنترل زمینه‌های پرخطر تحریک و تماس می‌پردازد (۱۳).

اکنون با در نظر گرفتن آنچه در خصوص لزوم ارائه آموزش‌های مرتبط با مدیریت رفتارهای جنسی با تأکید بر رویکرد اسلامی و راهبرد خویش‌داری که در کمتر پژوهشی مورد توجه قرار گرفته

خویشترداری با در نظر گرفتن آموزه‌های دینی و روان‌شناسی استفاده کنند با ذکر مثال؛ جلسه ششم: آشنایی با آموزه‌ها، الگوها و توضیحات قرآنی و دینی که بر چگونگی مقاومت افراد در برابر وسوسه‌ها، توان تأخیر ارضا و بازداری امیال جنسی تأکید دارند با هدف افزایش خویشترداری و توان کنترل فرد بر نیازهای درونی و محرک‌های بیرونی؛ جلسه هفتم: بحث و تبادل نظر در خصوص چگونگی اجتناب از محرک‌های اجتماعی و محیطی برانگیزاننده امیال جنسی با در نظر گرفتن نقش دستورات دینی و اسلامی و چرایی آنها، آموزش روش‌هایی که به فرد در نه گفتن و کنترل زمینه‌های پرخطر و تحریک جنسی کمک می‌کند؛ جلسه هشتم: مرور و جمع‌بندی مباحث مطرح شده، و اجرای پس‌آزمون.

انوار: مقیاس منبع کنترل راتر در سال ۱۹۶۶ طراحی شده است. این مقیاس دارای ۲۹ گویه است که شش گویه آن حالت خنثی دارد و ۲۳ گویه باقیمانده تعیین‌کننده منبع کنترل آزمودنی است و دامنه نمرات می‌تواند از صفر تا ۲۳ باشد. افرادی که در این مقیاس نمره ۸ و پایین‌تر را کسب نمایند، دارای منبع کنترل درونی و کسب نمره بالاتر از ۸ نشانه منبع کنترل بیرونی است. جهت بررسی روایی این مقیاس از روایی همزمان استفاده شد که بر اساس همبستگی نمرات آن با مقیاس رضایت اجتماعی مارلور - کراون درصد مطلوبی گزارش شده است (۱۵). اعتبار ضریب پایایی این ابزار با استفاده از روش آلفای کرونباخ در گروهی از دانش‌آموزان دبیرستانی ۰/۷۴ گزارش شده است که بیانگر ضریب مطلوبی از نظر روان‌سنجی است (۱۶).

یافته‌ها:

جدول ۱. توصیف نمرات آزمودنی‌ها در پرسشنامه منبع کنترل راتر

انحراف استاندارد	میانگین	سطح	گروه
۲/۰۶	۱۵/۷۱	پیش‌آزمون	آزمایش
۱/۳۴	۱۲/۴۰	پس‌آزمون	
۲/۱۷	۱۵/۸۳	پیش‌آزمون	گواه
۳/۰۱	۱۵/۶۲	پس‌آزمون	

با توجه به جدول ۱ و با توجه به تفسیر پرسشنامه راتر که بیان می‌کند نمرات بالاتر مؤید اتکا بیشتر بر منبع کنترل بیرونی است، می‌توان گفت نمرات دانش‌آموزان در گروه آزمایش در منطقه پس‌آزمون در مقایسه با پیش‌آزمون کاهش یافته است. ولی در گروه کنترل تفاوت محسوسی بین نمرات در این دو مرحله دیده نمی‌شود. در ادامه، با استفاده از تحلیل کوواریانس تک متغیری به بررسی اثربخشی آموزش مدیریت رفتار جنسی با استفاده از روش تحلیل کوواریانس تک متغیری پرداخته شده است.

است و با توجه به نقش و جایگاه ایجاد منبع کنترل درونی در میان نوجوانان که می‌تواند منجر به احساس کارآمدی و برخورد مؤثر آنها با رویدادها و کاهش آسیب‌پذیری‌شان در زمینه‌های مختلف، از جمله حوزه‌های عاطفی و جنسی شود، پژوهش حاضر با هدف بررسی اثربخشی آموزش مدیریت رفتار جنسی با توجه به آموزه‌های دینی در میان دختران نوجوان انجام شد و سؤال پژوهش به صورت زیر مطرح شد: آیا آموزش مدیریت رفتار جنسی با تأکید بر آموزه‌های اسلامی بر منبع کنترل دختران نوجوان اثرگذار است؟

روش

طرح پژوهش حاضر از نوع نیمه‌آزمایشی بود. جامعه پژوهش شامل دختران نوجوان مشغول به تحصیل در مقطع دوم متوسطه در سال تحصیلی ۹۷-۱۳۹۶ دبیرستان‌های شهر تهران بودند. از آنجایی که در طرح‌های آزمایشی و نیمه‌آزمایشی، حداقل حجم نمونه در هر گروه باید بین ۱۰ تا ۱۵ نفر باشد تا بتوان اثر متغیرهای مزاحم را تا حد امکان حذف و کنترل کرد، تعداد ۳۰ دختر نوجوان که در دامنه سنی ۱۵ تا ۱۷ سال که در پایه تحصیلی اول تا سوم دوره متوسطه مشغول به تحصیل بودند، سابقه اختلال روانی در مورد آنها گزارش نشده بود به شکل در دسترس انتخاب شده و به صورت تصادفی به دو گروه آزمایش و گواه تقسیم شدند. آزمودنی‌های گروه آزمایش ۸ جلسه برنامه آموزش مدیریت رفتار جنسی را دریافت کردند در حالی که گروه گواه هیچ‌گونه برنامه آموزشی را دریافت نکردند. لازم به ذکر است، پیش از اجرای برنامه آموزشی برای دانش‌آموزان، جلسات توجیهی برای والدین جهت کسب رضایت و برطرف‌سازی هرگونه نگرانی در خصوص محتوای برنامه آموزشی برای آنان برگزار شد. شرح اختصاری جلسات به صورت زیر می‌باشد:

جلسه اول: اجرای پیش‌آزمون، معرفی اعضای گروه، ارائه توضیحات مقدماتی در خصوص دوران بلوغ و تغییرات جسمی و عاطفی که متعاقب آن در فرد ایجاد می‌شوند، مشخص‌سازی اهداف جلسات آموزشی و ضرورت مطرح‌سازی و بحث و تبادل نظر پیرامون این اهداف بر مبنای آموزه‌های دینی؛ جلسه دوم: بحث و تبادل نظر در خصوص نیاز جنسی و جایگاه آن در زندگی انسان و بیان دیدگاه اسلامی در خصوص گزینه جنسی رفتار جنسی؛ جلسه سوم و چهارم: بحث و تبادل نظر در خصوص انواع ارتباط میان دختر و پسر با همکاری دانش‌آموزان (ارتباط کلامی، ارتباط چشمی، ارتباط از نوع همکاری، ارتباط احساسی و ارتباط تحریکی) و ارائه احادیث و داستان قرآنی در خصوص موارد مشابه با هر یک از این ارتباط‌ها، واکنش‌هایی که افراد مختلف در داستان‌های دینی از خود نشان داده‌اند، همراه با بیان پیامدهای دینی، اخلاقی، فردی و اجتماعی این ارتباطات از منظر دینی؛ جلسه پنجم: بحث و تبادل نظر در خصوص نقش خویشترداری در مدیریت رفتارهای جنسی، روش‌هایی که افراد می‌توانند از آنها در افزایش

جدول ۲. تحلیل کوواریانس تک متغیری مرتبط با تأثیر آموزش مدیریت رفتار جنسی بر منبع کنترل

منبع تغییرات	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	سطح معناداری
گروه	۱۹۴/۳۱	۱	۱۹۴/۳۱	۶۴/۱۵	۰/۰۰۰۱
خطا	۸۱/۷۷	۲۷	۳/۰۲		
کل	۱۹۷۷۲۵	۳۰			

پیش‌بینی شرایط پیش‌رو خواهد کرد. به گونه‌ای که یا منجر به اجتناب خود خواسته از آنها شده و یا به فرد این فرصت را می‌دهد تا بداند، چرا و چگونه می‌تواند با این شرایط برخورد مؤثر داشته باشد. بی‌گمان، شناخت این موارد نیز در فرهنگ‌ها و جوامع مختلف نیز متفاوت بوده و نیازمند آموزش‌ها و اطلاعات جامع در این زمینه است (۲۳).

همچنین، یکی از آموزش‌های ارائه شده در این دوره، روش‌های مواجهه با وسوسه و افزایش تاب‌آوری با در نظر گرفتن آموزه‌های اخلاقی و دینی بود که این موضوع نیز می‌تواند به افزایش قدرت تصمیم‌گیری و تقویت اراده فرد منجر شود و از این طریق نیز گرایش به منبع کنترل درونی را بیافزاید، چرا که همانگونه که راتر (۱) نیز مطرح کرده است، از جمله ویژگی‌های افراد با منبع کنترل درونی، مصمم بودن و مسؤولیت‌پذیری این افراد است که با قدرت تصمیم‌گیری آنها در ارتباط است. در واقع، افراد با منبع کنترل درونی خود را در شکل‌گیری موقعیت‌ها و شرایط مختلف دخیل می‌دانند و به راحتی تابع خواسته‌ها و درخواست‌های دیگران نمی‌شوند (۲۴). به عبارتی، یکی از خصیصه‌های آنها را می‌توان توانایی نه گفتن دانست و این موضوع یکی از محورهای آموزشی در برنامه آموزش مدیریت رفتار جنسی با تأکید بر آموزه‌های دینی است. چرا که، هنگام آموزش راهبرد خویش‌داری، یکی از محورهای اصلی توانایی نه گفتن برای اجتناب از ارتباط جنسی با دوست جنس مخالف است (۲۵) که می‌تواند بر احساس کارآمدی و ادراک کنترل فرد از شرایط مؤثر بوده و آن را بیافزاید.

در جمع‌بندی نهایی، با توجه به مؤثر بودن مدیریت رفتار جنسی بر منبع کنترل نوجوانان دختر، توسعه و گسترش استفاده از چنین برنامه‌های آموزشی در مدارس و با همکاری مشاوران و روانشناسان تربیتی توصیه شده و لزوم انجام پژوهش‌های مشابه در میان پسران نیز پیشنهاد می‌شود.

References

1. Rotter JB. Generalized expectancies for internal versus external control of reinforcement. *Psychological monographs: General and applied*. 1966; 80 (1):1.
2. Zaidi IH, Mohsin MN. Locus of control in graduation students. *International Journal of Psychological Research*. 2013;6(1):15-20.
3. Neill, J. What is locus of control? Retrieved from <http://www.wilderdom.com/psychology/loc/LocusOfControlWhatIs.html>. 2006.
4. Arakeri S, Sunagar B. Locus of control: influence of internality, externality-others, externality-chance among management students. *The International Journal of Indian Psychology*. 2017;4(2):155-62.

همانگونه که یافته‌های حاصل از تحلیل کوواریانس تک متغیری نشان می‌دهد، با توجه به $F=64/15$ که در سطح آماری $0/05$ معنادار است، دلایل کافی برای رد فرض صفر و پذیرش فرض خلاف در خصوص مؤثر بودن آموزش مدیریت رفتار جنسی بر منبع کنترل وجود دارد. به عبارتی، آموزش مدیریت رفتار جنسی، سبب افزایش نمرات دانش‌آموزان در منبع کنترل درونی شده است.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی اثربخشی آموزش مدیریت رفتار جنسی بر منبع کنترل نوجوانان دختر شکل گرفت. این برنامه آموزشی با تأکید بر آموزه‌های دینی و اسلامی طراحی و اجرا شد و محور اصلی آموزش‌ها بر مبنای راهبرد خویش‌داری بود. بنا بر یافته‌های حاصل از تحلیل کوواریانس تک متغیری این آموزش‌ها سبب افزایش منبع کنترل درونی افراد شده است.

بنا بر پژوهش‌های صورت گرفته، نداشتن آموزش‌های کافی در زمینه چگونگی مدیریت رفتار جنسی و محافظت از خود در موقعیت‌هایی که فرد را در معرض آسیب‌های جنسی و به‌ویژه در دختران آسیب‌های عاطفی متعاقب آن، از جمله عواملی است که نوجوانان را در معرض آسیب‌ها و رفتارهای جنسی پرخطر قرار می‌دهد (۱۷). هرچند در ایران همچون بسیاری از کشورهای اروپایی و ایالات متحده آمریکا کلاس‌های آموزش مسائل جنسی به عنوان بخشی از برنامه آموزشی دوره دبیرستان معمول شده است، اما این آموزش‌ها، اغلب جزئی از برنامه‌های جامعه‌محور بوده و بر مسائل و رویکردهای علمی تأکید دارند (۱۸). در حالی که، یکی از مباحث اصلی در برنامه‌های مؤثر، ارتقای مهارت‌های عملی مانند تمرین کنترل با هدف ارتقای توانایی فرد در کنترل موقعیت، مهارت‌های ارتباط و گفتگو و به تأخیر انداختن نیازها و غرایز جنسی تا زمان مناسب است (۱۹). هر چند، دستیابی به چنین مهارت‌هایی می‌تواند بر ارتقای سلامت جنسی این نوجوانان مؤثر باشد. اما، تعریف و آموزش چنین توانایی‌هایی باید در بستر مسائل فرهنگی و به‌ویژه در ایران با در نظر گرفتن زیربنای اعتقادی جامعه و خانواده‌ها و بنا بر آموزه‌های دینی و اسلامی صورت گیرد (۲۰).

با در نظر گرفتن این دو نکته، می‌توان به تبیین یافته پژوهش حاضر پرداخت. نخست آنکه، مذهب به عنوان وسیله‌ای که ما را به یک قدرت برتر متصل می‌کند، می‌تواند حمایت‌کننده و افزایش‌دهنده سلامت روانی و احساس قدرتمندی فرد شود. اعتقادات مذهبی می‌توانند بر منبع کنترل افراد تأثیرگذار باشند و باعث ایجاد حس کنترل در برابر دریافت‌ها و پاداش‌ها در فرد شوند (۲۱). مطالعات بین فرهنگی صورت گرفته روی ۲۸۰۸۵ آزمودنی از ۱۹ کشور غربی نیز نشان می‌دهند، افزایش پابندی به آموزه‌ها و باورهای دینی و مذهبی نه تنها احساس کفایت و کارآمدی شخصی را می‌افزاید، بلکه گرایش به خودکشی را نیز کاهش می‌دهد (۲۲). لذا، می‌توان اصلی‌ترین دلیل افزایش نمرات در منبع کنترل درونی در پژوهش حاضر را تقویت باورهای دینی فرد و اتکا او با قدرتی بالاتر از همه افراد و نیروهای دنیوی دانست.

در عین حال، آشنایی افراد با انواع روابط با جنس مخالف و پیامدهای آنها در سنین مختلف، از جمله ارتباط کلامی، چشمی، جنسی، عاطفی و غیره که در مباحث آموزشی مورد بررسی قرار گرفتند و نوع و عمق احساساتی که با خود به همراه دارند، از جمله مواردی است که سبب افزایش دانش افراد نسبت به افراد و موقعیت‌های گوناگون می‌شود. افزایش دانش فرد، او را قادر به

- School Student. *Iran J Health Educ Health Promot.* 2015; 3 (2) :159-166
17. Allardvce S, Wvlie N, Ritchie B, et al. Preventing Adolescent Harmful Sexual Behaviour: A NOTA Think Piece. 2017. 12 p. <https://doi.org/10.20933/10000105>
 18. Sharifzadeh Sh. Sex Education for Children and Adolescents, Committee for Psychosocial Aspects of Child and Family Health and Adolescent Committee. Published: *Child Rights Website.* 2016. P. 15.
 19. Naghibi, H. The relationship between locus of control and religious believe with students' mental Health. *JRH.* 2014; 1 (1) :1-8
 20. Rahnama A, Elieen H, Mohammadi H. Principles of Sexual Education in Islam. *TLR.* 2007; 1 (24) :97-110
 21. Salehi L, Solimanizadeh L, BagheriYazdi S, et al. The relationship between religious beliefs and locus of control with mental health. *J Qazvin Univ Med Sci.* 2007; 11 (1) :50-55
 22. Janbozorgi, M. Religious orientation and mental health. *Research in Medicine.* 2007; 31 (4) :345-350
 23. Angelova, NV. Locus of control and its relationship with some social-demographic factors. *Psychological Thought.* 2016 Oct 28;9(2):248-58.
 24. Erez A, Judge, TA. Relationship of core self-evaluations to goal setting, motivation, and performance. *Journal of applied psychologv.* 2001;86(6):1270.
 25. Radhakrishnan S, Literman R, Neuwald JL, et al. Thermal response of epigenetic genes informs turtle sex determination with and without sex chromosomes. *Sexual Development.* 2018;12(6):308-19.
 5. Modanlo M, Haghani H, Jafarpour M. Relation self-esteem and locus of control in delinquent male adolescence . *J Gorgan Univ Med Sci.* 2001; 3 (1) :41-45
 6. Singh B, Udainiya R. Self-efficacy and well-being of adolescents. *Journal of the Indian Academy of Applied psychology.* 2009; 35(2):227-32.
 7. Tunde AO, Ivabode AO. Influence of Locus of Control on Students' Illness Behavior in Ogun State, Nigeria. *Journal of Health Science.* 2013; 3(1):1-4.
 8. Adams, S. The impact of religiosity and locus of control on academic achievement in college students. *Webster University.* 2000:1-2.
 9. Houck CD, Barker D, Rizzo C, et al. Sexting and sexual behavior in at-risk adolescents. *Pediatrics.* 2014; 133(2): e276-82.
 10. Mostofi N, Garmaroudi G, Shamshiri A, et al. Effect of Group Education on Knowledge, Attitude and Practice of Mothers of Adolescent Girls About Sex Education, *Scientific Journal of School of Public Health and Institute of Public Health Research,* 2016; 14(3): 45-59.
 11. Martinez G, Copen CE, Abma JC. Teenagers in the United States: sexual activity, contraceptive use, and childbearing, 2006-2010 *National Survey of Family Growth.* 2011. P. 112
 12. Savin-Williams RC, Diamond LM. Sexual identity trajectories among sexual-minority youths: Gender comparisons. *Archives of sexual behavior.* 2000; 29(6):607-27.
 13. Abbasi M. Pattern of regulating sexual behavior with an Islamic approach. Oom: *Printing and Nasr Publications.* 1396. P. 28-32
 14. Noori H. Perceived means and deduced issues, investigation and correction. Research and correction: Al-Bavt Institute. *Qom: Al-Bayt Institute.* 1408. P. 18-20
 15. Weiner B. Principles for a theory of student motivation and their application within an attributional framework. *Research on motivation in education.* 1984; 1:15-38.
 16. Ghartappeh A, Talepasand S, kajbaf M, et al. Relationship Between Personal and Social Adjustment with Locus of Control and Gender in Intelligent High